

NOR-NORI-NORK / Indikatibua - Oraina (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK		dostat diat	do(sta)nat dinat	jat diot jotsat jotsanat		dotsut dizut	dotsuet dizuet	jet diat jotsat jotsanat
HIK (g)	dostak didak			jak diok	doskuk diguk			
HIK (e)	dostan didan			jan dion	doskun digun			
HAREK	dost dit jostak jostan	dost/dosk dik	don din	jao dio jotsak jotsan	dosku digu jaskuk jaskun	dotsu dizu	dotsue dizue	jau die jotsek jotsane
GUK		dosta(g)u diagu	dostana(g)u dinagu	jau diogu jotsau jotsanau		dotsu(g)u dizugu	dotsue(g)u dizuegu	jeu digu jotsau jotsane/au
ZUK	dostazu didazu			jatzu dizuz	doskuzu diguzu			je/jatzue dizue
ZUEK	dostazue didazue			jatzue dizuzue	doskuzue diguzue			jeu dizue jotsak jotsane
HAREK	doste didate jotsek jostane	doste diate	done dinote	jau diote jotsek otsane	doskue digute jaskuek jaskune	dotsue dizute	dotsue dizute	jau dizue jotsak jotsane

Deba Ibarreko
Aditz-etaulak
(Debaerdikoa) **9**

Aditz-forma berberak erabiltzen dira singularrian eta pluralian: harek neri sagarra(k) emon dost/zostan. jotzet/jotsek ditara diagu

NOR-NORI-NORK / Indikatibua - Lehena (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUI	HAREI
NIK		no nidan	no(sta)nan nidan	notsan nidan jotsan		dotsun nidan	dotsuen nidan	jet nidan jotsan
HIK (g)	hostan hidan			hotsanan hidan	hoskunan digun			
HIK (e)	hostanan hidan			hotsanan hidan	hoskun digun			
HAREK	zostan zidan jostan jostanan	hostan zidan	hostanan zidan	zotsan zidan jotsan	doskun digun jaskun	dotsun dizun	dotsuen dizuen	jau zidan jotsan jotsane
GUK		zosta(g)u zidagu	zostana(g)u zidagu	zotsau zidagu jotsanau		dotsu(g)u dizugu	dotsue(g)u dizuegu	jeu zidagu jotsanau jotsane/au
ZUK	zostazu zidazu			zotsazu zidazu	doskuzu diguzu			je/zostazue dizue
ZUEK	zostazuen zidazuen			zotsazue zidazue	doskuzue diguzue			jeu zidazue jotsak jotsane
HAREK	zosten zidate josten jostanen	hosten zidate	hostanek zidate	zotsen zidate jotsen otsane	doskue digute jaskuek jaskune	dotsue dizute	dotsue dizute	jau zidate jotsen jotsane

Antzuolako

Aditz-etaulak

Badihardugu Euskara Elkarte

* Zotsazun eta zotsazuen loturak be zidan

Iturria: "Antzuolako hizkera", Jone Larrañaga
Koordinatzailea: Maripi Laskurain eta Badihardugu Euskera Elkartea
Laguntzaileak: Jone Larrañaga, Lierni Legorburu, Asun Zabalo eta Mila Etxezarreta.
Azala eta inprenta: Gertu Komunikaziobide, Oñati

Argitalpena:
BADIHARDUGU Euskera Elkartea:
www.badihardugu.com
argitalpenak@badihardugu.com
Otaola hiribidea 1, Markeskoa Jauregia,
20600 Eibar (Gipuzkoa)
Tel.: 943121775

I.S.B.N.: 978-84-613-0185-0
Lege Gordailua: SS-1572-2010

Deba Ibarra. 2010eko azaroa

Aurkibidea

Atarikoa	1
Sarrera.....	2
Indikatiboa	5
Baldintza	8
Ahalera	11
Subjuntiboa eta Agintera	12
Aditz trinkoak	13

Atarikoa

Esku artian daukazun lan hau Badihardugu Euskara Elkartiak martxan ipini daben proiektu baten parte da. 2005. urtian martxan jarrittako proiektu honen asmua Deba ibarreko 17 herrixetako aditz-taulak osatu eta zabaltzia da.

Lantxo honetan aditz ezagun eta erabilixenak bakarrik batu nahi izan dittugu modu praktiko eta labur batian danon eskura ipintzeko. Aditzak modu zabalaguan jasota dare Jone Larrañagak egingdako “Antzuolako hizkera” liburuan, Antzuolako Udalak argittara emondakuan. Bertan herriko hizkeria batuta dago eta aditza osotasun haundixaguan azaltzen da.

Ahoz gehixen entzuten diran formak jaso dittugun arren, hemen agertzen diran aditz-formak idazteko orduan erabiltzekuak dira, hau da, lan honetan gure herriko berbetan idazteko balioko doskun proposamena egin nahi izan dogu. Hau dalata, forma osuak idatzi dittugu; *gara*, *ga* ahoskatu arren, *dogu*, *dou* ahoskatu arren edo *zaittugu*, *zaittuu* ahoskatu arren. Horretarako, adizki batzuen forma eta egitturia osatzeko, paradigmaren batasunari eta logikiari kasu egiñaz, eta euskera batuari begira lan egin dogu; azken fiñian euskera bat dala erakutsi eta herrikua eta batuaren arteko zubi-lana egitteko asmuaz sortu dogu-eta lan hau.

Tauletan lehenengo Antzuolan esaten dan forma azaltzen da, azpitan batuari dagokixon forma eta azpirago hitanoko formak, lehenengo gizon-zkuari berba egitterakuan erabiltzen dana eta gero emakume bati berba egitterakuan erabiltzekua.

Aditz forma batzuetan parentesixak ikusiko dittuzue, horrek esan nahi dau bi/hiru modutara esan/entzuten dala aditz hori: parentesi barrukua be esanda edo esan barik; esate baterako, *doia(r)*. Hortaz, batzuetan *doia* eta beste batzuetan *doiar* erabiltzen da. Beste batzuetan bi aditz-forma be ipini dittugu, forma bixak entzuten diralako berdin samar eta horregaittik bata zein bestia ontzat emon dittugu, *notsake/noskio* edo *balejittuk/n* eta *balittuk/n* esate baterako. Adizkixak kolore argixagua daukenian, ez dirala oso erabilixak esan nahi dau.

Lan hau ikusi ondoren konturatzen bazara zure belarrirako ezezagunak diran formak agertzen dirala edo zure inguruan beste modu baten esaten dirala, gustura hartuko dittugu zure komentari, iritzi eta proposamen danak. Ia ba, nahi dozun arte!

Badihardugu Euskara Elkartia

□ Antzuola aldeko aditzaren berezitasunak

1. Partizipiu eta aditz izena

- Gaztelerazko -ADO bukaerak Antzuola aldiari -AU emon dau aditz berrixetan: *pentsau, kantsau, kanbi-xau, altzau*. -IDO bukaerak, berriz, -IDU: *entretenu, mobidu, konsegidu*.
- Batuko -KI Antzuola aldiari -GI egitteko joeria dago: *ebagi, erabagi, esegi...* Baiña: *jaiki*.
- TA eransten da partizipiuak egitteko: *apurtuta, jota, jarritta...* -(R)IK be entzun leike, baiña ixa bakarrik IZAN BIHAR atzian jarritta. *Etorri izan bihar dau. / Partidua galdurik izan bihar dabe.*
- TZEN erabiltzen da nagusiki aditz izenak osatzeko -AU, -TU, -DU, -I eta bestela bukatutako aditzetan: *emendatzen, ezagutzen, konpontzen, ibiltzen, jaikitzen, botatzen...* (*busten-bustitzen, bixak entzuten dira*). Baiña *joten* eta ez *jotzen*.
- TEN erabiltzen da -N-z bukatuetan: *esaten, jaten, egoten...* Baita -(T)SI, -TXI eta -(T)ZI-z bukatuetan be: *egosten, erakusten, ixten, jazten...* Bestalde, ikusten da lehenago I-z bukatuetan -TEN aspektua orokor samarra zala: *ebalten, ipintzen, etorten, ekarten...* esaten dabe oinndio adineko askok. Baiña *igurtzitzen* zein *igurtzen-igurtzen*.
- KETAN be entzuten da, baiña oso gutxi: “*Andria beti frota ketan*”.
- Jo aditzarekin berriz beti -TEN erabiltzen da: “*Orduan bailabliak jotzen zebe*”.
- KO da gertakizuneko aspektua: *pentsauko, ibiliko, beteko...* Baiña -GO -N eta -I-z bukatuetan: *jango, hilgo, esango...*

2. Pluralgilliak

- Antzuolan eta Bergara gehixenian ez da pluralgillerik erabiltzen NORI dauken aditzetan: *zapatia galdu jako / zapatak galdu jako. Intxaurra emon dost / Intxaurrak emon dost*.
- IT da NOR-NORK-eko pluralgillia, batuan moduan: *prakak erosi dittut. / Kalia ikusi zaittut*.
- Z da EUKlrena, batuan bezala: *dauzkat, neuzkan*. Baiña baita EKARRI aditzarena be: *dauzkat, dauzkagu*. Euskal Herriko leku gutxitan gertatzen dan gauzia eta oso edadekuen ahoetan bakarrik gordetzen dana.

3. Beste berezitasun batzuk

- EBAN/ZEBAN: iraganaldiko 3. pertsona nagusiengan bixetara entzuten da: *eban/zeban, etorren/zetorren, otsan/zotsan*. Nagusiengan lehena oso arrunta bada be, Z-dun formak nagusitzen ari dira. Forma batzuk beti entzun dira Z-rekin: *zan, zittuan, ziharduan...*
- NOTSAKE/NOSKIO: bi formak entzuten dira. (Ik. taulak).
- GIÑAN: asko entzuten da *egitten* zentzuan: *kaka(g)iñan, txixa(g)iñan, bidegiñan, esolagiñan...*
- KIN: ZEIÑEKIN edo ZEREKIN *pentsau, sinistu, enamorau, konfiau, ahaztu, poztu...* esaten da eta ez ZEIÑENGAN edo ZERTAZ.
- JAT: NOR-NORI-NORK-en Bergaran *jat/dotsat* bi formak erabili dira baiña Antzuolan beti *jat*.
- NOR-NORI-NORK: Antzuolan *harek neri emon “dost”* esaten da beti, iñoiz ez “*dosta*”.

4. Jokaera berezixa daukaten aditzak

NOR-NORI

Ondorengo aditzak jokaera hau daukate, nahiz eta batzuk NOR edo NOR-NORK bezala be erabiltzen da-ben.

- **Akordau, ahaztu:** *Etxat akordau periodikua hartzia. / Zure izena ahaztu jat.*
- **Pentsau, hasarretu, amorratu, entendidu, begittandu, damutu...:** *Gaizki pentsatzen jat esan dozu-na. / Hasarretu jakon eta platerak lurrera botatzen hasi zan. / Aittajaunak ezotsan saririk emon, amorratu jakon eta txistua bota zotsan. / Hari asko entenditzen jako zezenen gaiñian. / Triste zeuala begittandu jatan. / Segi hola eta egunen baten garbatuko (edo damutuko) jatzu. Baiña: Nik desberdin pentsatzen dot. / Nerekin hasarretu (edo amorratu) da. / Damutuko zate... be bai.*
- **Izena:** *Zela jatzu izena?/ Amari Klementa jako izena. Baiña: Zela dozu (edo daukazu) izena be bai.*
- **Urtiak** egin, bete, kunplidu: *Neri egitten jat 87 urte eta Joxepari egitten jako 63. Baiña: 87 urte egin dittu (edo bete edo kunplidu be bai).*
- Hirugarren pertsoneri dagozkixen adizkixak gordetzen dira bakarrik: NOR haura eta haiek, eta NORI pertsona danak. Hortaz, ni-zuri eta gu-hari eta halakorik ez da.
- J-tankerako ebakerak egitten dira: *jako, jatzu, jakue...* EZ partikularekin batzerakuan TX bihurtzen da: *Pastelak etxat gustatzen, sekula etxatzu ahaztuko...*
- Indikatibuan iraganeko adizkixak oraiñaldikuari -N erantsita osatzen dira: *jako>jakon, jatzu>jatzun.*

NORK (NOR-NORK eta NOR-NORI-NORK)

- **Urten** eta **igo** (edo **ixo**): *Berandu urten dot etxetik. / Txakurrak urten dost bidera. / Urbixara ixo giñuan. Baiña gaur egun NOR jokaeraz be entzuten dira: Jertse barik urten naiz. / Besua urten jat. / Etxera ixo naiz.*
- **Bihar** (behar): NOR-dun aditzekin doianian be bai: *Bihar ez dot Donostiara jua bihar.* Hau da erabilleraz zaharra, nahiz eta *Donostiara jua bihar naiz* be arrunta dan gaur egun.
- **Ezin**, osteraz, ondoko aditzaren arabera jokatzen da: *Bihar ezin naiz etorri. / Ezin dozu ardaurik eran.*
- **Autsi**, eutsi aditzaren agintera trinkua entzun leike. Zuka: *autsi* (har ezazu hau). Hika gizona: *autsa* (har ezak hau). Hika emakumia: *autson* (har ezan hau). Hika plurala, gizona: *autsaz*. Hika plurala, emakumia: *autsonaz*.
- Baldintza, ahalera edo subjuntibua saihesteko aditza jokatu barik erabiltzen da: *guk zu dantzian ikusi ez-kio, barre egingo giñuke / zu gurera etortzia nahi dot / zuk ni ekarri ez-kio, nik zu eruango ziñuzket...*
- Soiltzia nabarmena da baldintzan, ahaleran, subjuntibuan eta aginteran; baiña indikatibuan be soiltzia emoten da; esate baterako, *ziñuzten* erabiltzen da zortzi adizki desberdin esateko: *guk zu ziñuzten, guk zuek ziñuzten, nik zuek ziñuzten...* (Ik. taula)
- NOR-NORK aditzetan alternantzia batzuk emoten dira:
 1. -Ñ/-NDD alternantzia: *giñuztan/gindduztan, giñuzun/gindduzun, giñuzuen/gindduzen...*
 2. -e/-a alternantzia: *ziñuzten/ziñuztan, giñuztan/giñuzten...*

NOR-NORI-NORK

- **Lagundu, itxoin, jarraitu, segi(du), begiratu:** *Etxeraiño lagundu zotan. / Plazan itxoingo dotsut. / Atzetik jarraitu doste. / Arpegira begiratu dost.*
- **Iritzi:** *Gaizki iritzi notsan zuk esandakuari. / Zer irizten jatzue plaza berrixari? Oso galduta. Deizkion forma trinkua be entzuten da: berak deizkionian basora jua eta iñon arbolak botatzen dittu.*
- **Ekin, laga, jarein:** *Goguakin ekin jao kurtso berrixari / Lanari laga eta etxera etorri zan / Txakurrari jareinxozu.*
- **Eragin:** *Pedalei gogor eragin / Asko eragin jao andrian akzidentiak.*

5. Aditz trinkuak

- **Egon, ibili, juan, etorri, jakin, eruan, ekarri, euki, erabili, jardun eta esan**-ek (diño...) jokaera trinkua be badaukate (Ikus taulak).
- **Jardun** aditza bizi-bizirik dago eskualdian, Euskal Herriko leku gehixenetan ez bezala.
- Ez dago pluralgillia erabiltzeko joera haundirik, tauletan zenbait trinkoren pluralak sartu badittugu be, gehixenetan singularrak eta pluralak forma bera hartzen dabe: *Besapian botillak dakat (dakartzat)*.
- Adiñekuen artian asko erabiltzen da ESAN aditzaren trinkua: *ze ete diño lñakik?* (ez: *ze kontatzen dau lñakik?*) / *Ze diñozu?* (ez: *ze kontatzen dozu?*)
- *Dirudi, deizkion, darixola, autsi...* bezalako adizki trinko bakartuak be entzuten dira. Noizbait erabillitako adizkeren azken arrastuak dirudite.

6. Hiketa

- Hitano alokutibuan J- erabiltzen da aditz hasieran, oraiñaldixan: *juat, jonat, jakixat, jaukan...* EZ aurretik daukanian, -TX bihurtzen da: *etxuat, etxonat, etxakixat, etxaukan...*
- Menpeko perpausekin ez da forma alokutiborik erabiltzen: *Etxuat uste etorriko danik. / Denpora ona egingo dabela esan jok Pellok. / Preguntaxok noiz datorren.* Erabillera hau aldrebestu egin da aspaldian, gaztien ahotan batez be, eta horrelako esaldi okerrak entzuten dira: *Etxuat uste etorriko dokenik. / Denpora ona egingo jokela esan jok Pellok. / Preguntaxok noiz jatoken.* Hitanozko forma alokutibuak ez dabe -LA, -N, -LAKO edo gisako atzizki menperatzaillerik onartzen.
- Menpeko aditza hi pertsonakua darian, ostera, jarri leixoke atzizkixa aditzari: *Esan jok heuk daukakela giltzia. / Pentsatzen jonat hi gizurretan habillela nerekin. / Emoten jon sekula eztonala gizonik ikusi.*
- Baldintzan bada alokutiborik? Gramatikalarixak diñue ezetz. Adiñekuen berbetiari erreparatuta, konturatu gara zenbat eta zaharragua eta hiztun hobia izan, orduan eta gutxiago erabiltzen dabela alokutibua baldintzan. *Nik hori jakin izan baneu enintzuan juango. / Haura nor balitz etzuan huskerixa horregaittik hasarretuko.* Edozein modutan, gaur egun jende gehixenak darabil alokutibua baldintzako forma gehixenetan: *Nik hori jakin izan banejok enintzuan juango. / Haura nor balitzok etzuan huskerixa horregatik hasarretuko.*

7. Berorika

Berorika be egitten zan sasoi baten jende inportantiarekin, abadiarekin, abokatuarekin edo medikuarekin, adibidez. *Jango dau hamarretakotxo bat berorrek? / Noiz etorriko da beroi ama konfesatzera?* Hirugarren pertsonako aditza erabiltzen da. Menpekotasuna adierazten dau trataera honek eta gaur egun ez da erabiltzen, adar-soiñuan edo aspaldiko kontuak esaterakuan ez bada.

8. Ohar orokorrak

Ahaleran, subjuntibuan eta aginteran formarik erabillienak bakarrik jaso dittugu hemen, baiña Jone Larrañagak idatzitako "Antzuolako hizkera" liburuan badauzkazue hemen jaso gabeko beste forma batzuk be.

Aditz trinkuen kasuan be, baldintzaren ondorixuak ez dittugu jaso, ia ez dalako erabiltzen; eta Joneren liburuan hemen agertzen ez diran aldaera gehixago be topau zeinkie.

Antzuola, Debaerdikoa

NOR / Indikatibua

	ORAINA	LEHENA
NI	naiz naiz nok non	ni(n)tzan nintzen nitzuan ni(n)tzonan
HI (g)	haiz haiz	hitzan hintzen
HI (e)	haiz haiz	hitzanan hintzen
HAURA	da da dok don	zan zen zuan zonan
GU	ga(ra) gara gaittuk gaittun	giñan ginen giñuztan giñuztanan
ZU	za(ra) zara	ziñan zinen
ZUEK	za(re)te zarete	ziñaten zineten
HAREK	di(r)e/di(r)a dira dittuk dittun	zi(r)en/zi(r)an ziren zittu(zt)an zittu(zta)nan

Emakumezkuen alokatibuan a/e alternantzia dago: *giñuztanan/giñuztenan***NOR-NORI / Indikatibua - Oraina**

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
HAURA	jat zait <i>jatak/jatek</i> <i>jatan/jaten</i>	jak zaik	jan zain	jako zaio <i>jakok</i> <i>jakon</i>	jaku zaigu <i>jakuk</i> <i>jakun</i>	jatzu zaizu	jatzue zaizue	jakue/jate zaie <i>jakuek/jatek</i> <i>jakone/jatene</i>
HAREK	jat zaizkit <i>jatak/jatek</i> <i>jatan/jaten</i>	jak zaizkik	jan zaizkin	jako zaizkio <i>jakok</i> <i>jakon</i>	jaku zaizkigu <i>jakuk</i> <i>jakun</i>	jatzu zaizkizu	jatzue zaizkizue	jakue/jate zaizkie <i>jakuek/jatek</i> <i>jakone/jatene</i>

NOR-NORI / Indikatibua - Lehena

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
HAURA	jatan/jaten zitzaidan <i>jatan</i> <i>jatanan</i>	jatan zitzaian	jatanan zitzaianan	jakon zitzaion <i>jakuan</i> <i>jakonan</i>	jakun zitzaigun <i>jakuan</i> <i>jakunan</i>	jatzun zitzaizun	jatzuen zitzaizuen	jakuen/jaten zitzaien <i>jakuen/jaten</i> <i>jakonen/jatene</i>
HAREK	jatan/jaten zitzaizidan <i>jatan</i> <i>jatanan</i>	jatan zitzaizkian	jatanan zitzaizkinan	jakon zitzaizkion <i>jakuan</i> <i>jakonan</i>	jakun zitzaizkigun <i>jakuan</i> <i>jakunan</i>	jatzun zitzaizkizun	jatzuen zitzaizkizuen	jakuen/jaten zitzaizkien <i>jakuen/jaten</i> <i>jakonen/jatene</i>

Aditz forma berberak erabiltzen dira singularrian eta pluralian: *bidian otsua(k) agertu jat/jatan*

NOR-NORK / Indikatibua - Oraiña

	NIK	HIK (g)	HIK (e)	HAREK	GUK	ZUK	ZUEK	HAREK
NI		nok nauk	non naun	nau nau najok/nauk najon/naun		nazu nauzu	nazue nazue	nabe naute najuek najone
HI (g)	haut haut			hau hau	haugu haugu			habe haute
HI (e)	haut haut			hau hau	haugu haugu			habe haute
HAURA	dot dut juat jonat	dok duk	don dun	dau du jok jon	do(g)u dugu juau jonau	dozu duzu	dozue duzue	dabe dute juek jone
GU		gaittuk gaituk	gaittun gaitun	gaittu gaitu gaittuk gaittun		gaittuzu gaituzu	gaittuzue gaituzue	gaittue gaituzte gaittuek gaittune
ZU	zaittut zaitut			zaittu zaitu	zaittu(g)u zaitugu			zaittue zaituzte
ZUEK	zaittuet zaituztet			zaittue zaituzte	zaittue(g)u zaituztegu			zaittue zaituztete
HAREK	dittut naute jittuat jittunat	dittuk dituk	dittun ditun	dittu ditu jittuk jittun	dittu(g)u ditugu jittuau jittunau	dittuzu dituzu	dittuzue dituzue	dittue dituzte jittuek jittune

NOR-NORK / Indikatibua - Lehena

	NIK	HIK (g)	HIK (e)	HAREK	GUK	ZUK	ZUEK	HAREK
NI		nindduan ninduan	ninddunan nindunan	nindduan ninduen nindduan ninddunan		nindduzun ninduzun	nindduzuen ninduzuen	nindduen ninduten nindduen ninddunen
HI (g)	hinddutan hindudan			hinduan hinduen	hinddunan (1) hindugun			hindduen hinduten
HI (e)	hinddunan hindudan			hinddunan hinduen	hinddunan hindugun			hinddune/an hinduten
HAURA	neban nuen najuan najonan	huan huen	honan/hebanan huen	zeban zuen juan jonan	giñuan genuen giñuan giñunan	ziñuan zenuen	ziñuen zenuten	zeben zuten juen jonen
GU (2)		giñuztan gintuan	giñuztanan gintunan	giñuz(t)en gintuen giñuztan giñuztanan		giñuzun gintuzun	giñuzuen gintuzuen	giñuzten gintuzten giñuzt(en) giñuztanan
ZU	ziñuzten/an zintudan			ziñuz(t)en zintuen	ziñuzten/an zintugun			ziñuzten zintuzten
ZUEK	ziñuzten/an zintuztedan			ziñuzten zintuzten	ziñuzten zintuztegun			ziñuzten zintuzteten
HAREK	nittuan nituen najittuan najittunan	hittuan hituen	hittunan hituen	zittuan zituen jittuan jittunan	giñu(t)zen genituen giñuztan giñuztanan	ziñu(t)zen zenituen	ziñuzten zenituzten	zittuen zituzten jittuen jittunen

(1) Emakumezkoentzat *ginddunan* eta gizonezkoentzat *gindduan* ere erabiltzen dira.

(2) Forma batzuetan *giñuztan*, *giñuzun*, *giñuz(t)en*... "ñ" eta "ñdd" forma bixak entzuten dira.

NOR-NORI-NORK / Indikatibua - Oraina (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK		dostat <i>diat</i>	do(sta)nat <i>dinat</i>	jat <i>diot</i> <i>jotsat</i> <i>jotsanat</i>		dotsut <i>dizut</i>	dotsuet <i>dizuet</i>	jet <i>diet</i> <i>jotset</i> <i>jotse/ane</i>
HIK (g)	dostak <i>didak</i>			jak <i>diok</i>	doskuk <i>diguk</i>			jek <i>diek</i>
HIK (e)	dostan <i>didan</i>			jan <i>dion</i>	doskun <i>digun</i>			jen/jane <i>dien</i>
HAREK	dost <i>dit</i> <i>jostak</i> <i>jostan</i>	dost/dosk <i>dik</i>	don <i>din</i>	jao <i>dio</i> <i>jotsak</i> <i>jotsan</i>	dosku <i>digu</i> <i>joskuk</i> <i>joskun</i>	dotsu <i>dizu</i>	dotsue <i>dizue</i>	jau <i>die</i> <i>jotsek</i> <i>jotse/ane</i>
GUK		dosta(g)u <i>diagu</i>	dostana(g)u <i>dinagu</i>	jau <i>diogu</i> <i>jotsau</i> <i>jotsanau</i>		dotsu(g)u <i>dizugu</i>	dotsue(g)u <i>dizuegu</i>	jeu <i>diegu</i> <i>jotseu</i> <i>jotse/ane</i>
ZUK	dostazu <i>didazu</i>			jatzu <i>diozu</i>	doskuzu <i>diguzu</i>			jetzu <i>diezu</i>
ZUEK	dostazue <i>didazue</i>			jatzue <i>diozue</i>	doskuzue <i>diguzue</i>			je/atzue <i>diezue</i>
HAREK	doste <i>didate</i> <i>jostek</i> <i>jostane</i>	doste <i>diate</i>	done <i>dinate</i>	jau <i>dio</i> <i>jotsek</i> <i>otsane</i>	doskue <i>digute</i> <i>joskuek</i> <i>joskune</i>	dotsue <i>dizute</i>	dotsue <i>dizute</i>	jau <i>diete</i> <i>jotsek</i> <i>jotse/ane</i>

Aditz-forma berberak erabiltzen dira singularrian eta pluralian: *harek neri sagarra(k) emon dost/zostan. Jotzet/jotset* aldaera dago.

NOR-NORI-NORK / Indikatibua - Lehena (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK		nostan <i>nian</i>	no(sta)nan <i>ninan</i>	notsan <i>nion</i> <i>najotsan</i> <i>najotsanan</i>		notsun <i>nizun</i>	notsuen <i>nizuen</i>	notsen <i>nien</i> <i>najotsen</i> <i>najotsanen</i>
HIK (g)	hostan <i>hidan</i>			hotsan <i>hion</i>	hoskuan <i>higun</i>			hotsen <i>hien</i>
HIK (e)	hostanan <i>hidan</i>			hotsanan <i>hion</i>	hoskunan <i>higun</i>			hotse/anen <i>hien</i>
HAREK	zostan <i>zidan</i> <i>jostan</i> <i>jostanan</i>	hostan <i>zian</i>	hostanan <i>zinan</i>	zotsan <i>zion</i> <i>jotsan</i> <i>jotsanan</i>	zoskun <i>zigun</i> <i>joskuan</i> <i>joskunan</i>	zotsun <i>zizun</i>	zotsuen <i>zizuen</i>	zotsen <i>zien</i> <i>jotsen</i> <i>jotse/anen</i>
GUK		gonstan <i>genian</i>	gonstanan <i>geninan</i>	gontsan <i>genion</i> <i>gontsan</i> <i>gontsananan</i>		gontsun <i>genizun</i>	gontsuen <i>genizuen</i>	gontsen <i>genien</i> <i>gontsen</i> <i>gontse/anen</i>
ZUK	zostazun <i>zenidan</i>			zontsan/jatzun* <i>zenion</i>	zozkuzun <i>zenigun</i>			zontsen* <i>zenien</i>
ZUEK	zostazuen <i>zenidaten</i>			zontsen/jatzuen* <i>zenioten</i>	zozkuzuen <i>zeniguten</i>			zontsen* <i>zenieten</i>
HAREK	zosten <i>zidaten</i> <i>josten</i> <i>jostanen</i>	hosten <i>ziaten</i>	hostanan <i>zinateden</i>	zotsen <i>zioten</i> <i>jotsen</i> <i>jotsanen</i>	zozkuen <i>ziguten</i> <i>joskuen</i> <i>joskunen</i>	zotsuen <i>zizuten</i>	zotsuen <i>zizueten</i>	zotsen <i>zieten</i> <i>jotsen</i> <i>jotsanen</i>

* Zostazun eta zozkuzuen formak erabiltzen dira.

"notsan, gontsan, zontsan...." idatzi badogu be, kasurik gehixenetan "notzan, gontzan, zontzan...." entzuten dira eta nagusi batzuk "notxan, gontxan, ..." ahoskatzen dabe.

NOR / Baldintza eta Ondorua

	BALDINTZA	ONDORIOA
NI	banitz <i>banintz banitzok banitzon</i>	nitzake <i>nintzateke nitzakek nitzaken</i>
HI (g)	bahitz <i>bahintz</i>	hitzake <i>hintzateke</i>
HI (e)	bahitz <i>bahintz</i>	hitzake <i>hintzateke</i>
HAURA	balitz(1) <i>balitz balitzok balitzon</i>	litzake <i>litzateke litzakek litzaken</i>
GU	bagiña <i>bagina</i>	giñake <i>ginateke giñakek giñaken</i>
ZU	baziña <i>bazina</i>	ziñake <i>zinateke</i>
ZUEK	baziñate <i>bazinete</i>	ziñakie <i>zinatekete</i>
HAREK	balira <i>balira</i>	lirak(i)e <i>lirateke</i>

(1) Batzuk *balitz/balitz*a bereizten dabe. Baldintza iraganian erabiltzen dabe. *Ama etxera jungo balitz/ Ama iaz Errioxara jun balitza.*

NOR-NORI / Baldintza

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUERI	HARERI
HAURA	balitzat <i>balitzait balitzatek balitzaten</i>	balitzak <i>balitzaik</i>	balitzan <i>balitzain balitzakok balitzakon</i>	balitzako <i>balitzαιο balitzakuk balitzakun</i>	balitzaku <i>balitzaidu</i>	balitzazu <i>balitzazu</i>	balitzazue <i>balitzazu</i>	balitzakue <i>balitzae balitzakuek balitzakone</i>
HAREK	balitzat <i>balitzait balitzatek balitzaten</i>	balitzak <i>balitzaik</i>	balitzan <i>balitzain balitzakok balitzakon</i>	balitzako <i>balitzaikio balitzakuk balitzakun</i>	balitzaku <i>balitzaidigu</i>	balitzazu <i>balitzaidizu</i>	balitzazue <i>balitzaidizue</i>	balitzakue <i>balitzaidie balitzakuek balitzakone</i>

Galartza auzoko lekuko batek beste erro bat be erabili zeban, eta halakuak esan zittuan: *balejat, balejak, balejan, balejako, balejaku, balejatzu, balejatzue, balejakue.* Dana dala, *balitzat* erakuak gehixago eta errazago erabiltzen zittuan.

NOR-NORI / Ondorua

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
HAURA	litzata/eke <i>litzaidake litzatakek litzataken</i>	litzatakek <i>litzaiake</i>	litzataken <i>litzainake</i>	litzakio(ke) <i>litzaioke litzakio litzakion</i>	litzaki(g)uke <i>litzaiduke litzakiguk litzakigun</i>	litzakitzu <i>litzaiduze</i>	litzakizue <i>litzaidueke</i>	litzako(k)ie <i>litzaike litzakuek litzakuen</i>
HAREK	litzata/eke <i>litzaidake litzatakek litzataken</i>	litzatakek <i>litzaidake</i>	litzataken <i>litzaidake</i>	litzakio(ke) <i>litzaidake litzakio litzakion</i>	litzaki(g)uke <i>litzaidake litzakiguk litzakigun</i>	litzakizu <i>litzaidake</i>	litzakizue <i>litzaidake</i>	litzako(k)ie <i>litzaidake litzakuek litzakuen</i>

Galartza auzoko lekuko batek beste erro bat be erabili zeban, eta halakuak esan zittuan: *najatake, lejakek, lajakuke, laatzuke, laatzukie, litzakokie.* Eta berdin pluralian. Dana dala, *litzatake* erakuak gehixago eta errazago erabiltzen zittuan.

NOR-NORK / Baldintza

	NIK	HIK (g)	HIK (e)	HAREK	GUK	ZUK	ZUEK	HAREK
NI		banindduk <i>baninduk</i>	baninddun <i>banindun</i>	baninddu <i>banindu</i>		banindduzu <i>baninduzu</i>	banindduzue <i>baninduzue</i>	baninddue <i>banindute</i>
HI (g)	bahinddut <i>bahindut</i>			bahinddu <i>bahindu</i>	bahinddu(gu) <i>bahindugu</i>			bahinddue <i>bahindute</i>
HI (e)	bahinddut <i>bahindut</i>			bahinddu <i>bahindu</i>	bahinddu(gu) <i>bahindugu</i>			bahinddue <i>bahindute</i>
HAURA	baneu <i>banu</i> <i>banejok</i> <i>banejon</i>	baheu <i>bahu</i>	baheu <i>bahu</i>	baleu <i>balu</i> <i>balejok</i> <i>balejon</i>	bagiñu <i>bagenu</i> <i>bagiñu(ke)k</i> <i>bagiñu(ke)n</i>	baziñu <i>bazenu</i>	baziñu(ki)e <i>bazenute</i>	balebe <i>balute</i> <i>balejuek</i> <i>balejone</i>
GU		bagiñuzke(k) <i>bagintuk</i>	bagiñuzken <i>bagintun</i>	bagiñutz <i>bagintu</i> <i>bagiñutzek</i> <i>bagiñutzen</i>		bagiñuzu <i>bagintuzu</i>	bagiñuzue <i>bagintuzue</i>	bagiñuzte <i>bagintuzte</i> <i>bagiñuztek</i> <i>bagiñuzten</i>
ZU	baziñuzket <i>bazintut</i>			baziñu(t)z <i>bazintu</i>	baziñuzte(gu) <i>bazintugu</i>			baziñuzte <i>bazintuzte</i>
ZUEK	baziñuzk(i)et <i>bazintuztet</i>			baziñuzte <i>bazintuzte</i>	baziñuztegu <i>bazintuztegu</i>			baziñuzt(i)e <i>bazintuztete</i>
HAREK	banittu <i>banitu</i> <i>banejittuk</i> <i>banejittun</i>	bahittu <i>bahitu</i>	bahittu <i>bahitu</i>	balittu <i>balitu</i> <i>bal(e)jittuk</i> <i>bal(e)jittun</i>	bagiñu(t)z <i>bagenitu</i>	baziñu(t)z <i>bazenitu</i>	baziñuzte <i>bazenituzte</i>	balittu(z)kie <i>balituzte</i> <i>balejittuek</i> <i>balejittune</i>

Zu eta zuek formatan "ñ" eta "ñd" forma bixak entzuten dira. Adibidiak: *baziñuzt-baziñdudut*, *baziñuz-bazindduduz*, *baziñuzte-bazinddudute*.
Dana dala, "dd" ahoskeria gero eta gutxiago entzuten da.

NOR-NORK / Ondoria

	NIK	HIK (g)	HIK (e)	HAREK	GUK	ZUK (1)	ZUEK	HAREK
NI		ninddukek <i>nindukek</i>	nindduken <i>ninduken</i>	nindduke <i>ninduke</i> <i>ninddukek</i> <i>nindduken</i>		nindduzuke <i>nindukezu</i>	nindduzukie <i>nindukezue</i>	ninddukie <i>nindukete</i> <i>ninddukiek</i> <i>ninddukene</i>
HI (g)	hindduket <i>hinduket</i>			hindduke <i>hinduke</i>	hindduke(gu) <i>hindukegu</i>			hinddukie <i>hindukete</i>
HI (e)	hindduket <i>hinduket</i>			hindduke <i>hinduke</i>	hindduke(gu) <i>hindukegu</i>			hinddukene <i>hindukete</i>
HAURA	neuke <i>nuke</i> <i>neukek</i> <i>neuken</i>	heuke <i>huke</i>	heuke <i>huke</i>	leuke <i>luke</i> <i>le(je)ukek</i> <i>le(je)uken</i>	giñuke <i>genuke</i> <i>giñukek</i> <i>giñuken</i>	ziñuke <i>zenuke</i>	ziñukie <i>zenukete</i>	leukie <i>lukete</i> <i>leukiek</i> <i>leukene</i>
GU		giñuzkek <i>gintuzkek</i>	giñuzken <i>gintuzken</i>	giñuzke <i>gintuzke</i> <i>giñuzkek</i> <i>giñuzken</i>		giñuzuke <i>gintuzkezu</i>	giñuzukie <i>gintuzkezue</i>	giñuzkie <i>gintuzkete</i> <i>giñuzkiek</i> <i>giñuzkene</i>
ZU	ziñuzket <i>zintuzket</i>			ziñuzke <i>zintuzke</i>	ziñuzke(gu) <i>zintuzkegu</i>			ziñuzkie <i>zintuzkete</i>
ZUEK	ziñuzkiet <i>zintuzketet</i>			ziñuzkie <i>zintuzkete</i>	ziñuzke(gu) <i>zintuzketegu</i>			ziñuzkie <i>zintuzketete</i>
HAREK	nittuzke <i>nituzke</i> <i>nittu(z)kek</i> <i>nittu(z)ken</i>	hittu(z)ke <i>hituzke</i>	hittu(z)ke <i>hituzke</i>	littuzke <i>lituzke</i> <i>littuzkek</i> <i>littuzken</i>	giñuzke <i>genituzke</i> <i>giñuzkek</i> <i>giñuzken</i>	ziñuzke <i>zenituzke</i>	ziñuzkie <i>zenituzkete</i>	littuzkie <i>lituzkete</i> <i>littuzkiek</i> <i>littuzkene</i>

NOR-NORI-NORK / Baldintza (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK		banosta(k) <i>banik</i>	banosta(n) <i>banin</i>	banotsa <i>banio banotsak banotsan</i>		banotsu <i>banizu</i>	banotsu(ki)e <i>banizue</i>	banotse <i>banie banotzek banotzen</i>
HIK (g)	bahosta <i>bahit</i>			bahotsa <i>bahio</i>	bahoskuk <i>bahigu</i>			bahotsek <i>bahie</i>
HIK (e)	bahosta <i>bahit</i>			bahotsa <i>bahio</i>	bahoskun <i>bahigu</i>			bahotsen <i>bahie</i>
HAREK	balosta <i>balit bal(ej)ostak bal(ej)ostan</i>	balosta <i>balik</i>	balostan <i>balin</i>	balotsa <i>balio bal(ej)otzak bal(ej)otzan</i>	balosku <i>baligu baloskuk baloskun</i>	balotsu <i>balizu</i>	balotsue <i>balizue</i>	balotse <i>balie bal(ej)otzek bal(ej)otzene</i>
GUK		ba(g)onsta <i>bagenik</i>	ba(g)onsta <i>bagenin</i>	bagotsa <i>bagenio bagotsak bagotsan</i>		bagotsu <i>bagenizu</i>	bagotsue <i>bagenizue</i>	bagontze <i>bagenie bagontzek bagontzen</i>
ZUK	balostazu <i>bazenit</i>			bazotsa <i>bazenio</i>	baloskuzu <i>bazenigu</i>			bazontse <i>bazenie</i>
ZUEK	balostazue <i>bazenidate</i>			bazontse <i>bazeniote</i>	baloskuzue <i>bazenigute</i>			bazontse <i>bazeniote</i>
HAREK	baloste <i>balidate bal(ej)ostek bal(ej)ostene</i>	baloste <i>baliate</i>	baloste/ane <i>balinate</i>	balotse <i>baliote balejotzek balejotze/ane</i>	baloskue <i>baligute baloskuek baloskuene</i>	balotsue <i>balizute</i>	balotsue <i>balizute</i>	balotse <i>baliote bal(ej)otzek bal(ej)otzene</i>

Zeiñi 3. pertsona darian bi adizki erabiltzen dira: *banoskio/banotsa*, *baloskio/balotsa*, *bagonskio/bagotsa*, *bazonskio/bazontsa*, *baloskiue/balotse*...

NOR-NORI-NORK / Ondoria (singularra eta plurala)

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK		nostakek <i>niake</i>	nostaken <i>ninake</i>	notsake/noskio <i>nioke notsakek/noskiok notsaken/noskion</i>		notsuke <i>nizuke</i>	notsukie <i>nizueke</i>	notsachie/noskie <i>nieke notsachiek/noskiek notsachien/noskien</i>
HIK (g)	hostakek <i>hidake</i>			hotsakek/hoskio(k) <i>hioke</i>	hoskuek <i>higuke</i>			hotsachie/hoski(u)ek <i>hieke</i>
HIK (e)	hostaken <i>hidake</i>			hotsaken/hoskio(n) <i>hioke</i>	hoskuken <i>higuke</i>			hotsachiene/hoski(u)ene <i>hieke</i>
HAREK	lostake <i>lidake lostakek lostaken</i>	lostakek <i>liake</i>	lostaken <i>linake</i>	lotsake/loskio <i>lioke lotsakek/loskiok lotsaken/loskion</i>	loskue <i>liguke loskuek loskuken</i>	lotsuke <i>lizuke</i>	lotsukie <i>lizueke</i>	lotsachie/loski(u)e <i>lieke lotsachiek/loski(u)ek lotsachiene/loski(u)ene</i>
GUK		gonstake <i>geniake</i>	gonstaken <i>geninake</i>	gontsake/gonskio <i>genioke gontsakek/gonskiok gontsaken/gonskion</i>		gontsuke <i>genizuke</i>	gontsukie <i>genizueke</i>	gontseke/gonskie <i>genieke gontsekek/gonskiek gontsekene/gonskiene</i>
ZUK	lostakezu <i>zenidake</i>			zontsake/zonskio <i>zenioke</i>	losku(t)zuke <i>zeniguke</i>			zontsachie/zonski(u)e <i>zenieke</i>
ZUEK	lostakezue <i>zenidakete</i>			zontsachie/zonskiue <i>zeniekete</i>	losku(t)zukie <i>zenigukete</i>			zontsachie/zonskie <i>zeniekete</i>
HAREK	lostakie <i>lidakete lostekiek lostekiene</i>	lostakie (1) <i>liakete</i>	lostakiene (1) <i>linakete</i>	lotsachie/loski(u)e <i>liokete lotsachiek/loski(u)ek lotsachiene</i>	loskueke (2) <i>ligukete loskuekek loskuene</i>	lotsukie <i>lizukete</i>	lotsukie <i>lizukete</i>	lotsachie/loski(u)e <i>liekete lotsachiek/loski(u)ek lotsachiene</i>

"notsan, gontsan, zontsan....." idatzi badogu be, kasurik gehixenetan "notzan, gontzan, zontzan....." entzuten dira eta nagusi batzuk "notxan, gontxan, ..." ahoskatzen dabe.

NOR / Ahalera

	ORAIÑA / HIPOTETIKUA	LEHENA
NI	neike naiteke neikek neiken	neikien nintekeen nejeikien nejeik(i)enan
HI (g)	heike haiteke	heikien hintekeen
HI (e)	heike haiteke	heikien hintekeen
HAURA	leike daiteke leikek leiken	zeikien zitekeen jeikien jeik(i)enan
GU	geinke/gein(z)ke gaitezke	geinkien/gein(z)kien gintezkeen
ZU	zeinke zaitezke	zein(z)kien zintezkeen
ZUEK	zeinkie/zeizkie zaitezketete	zein(z)kien zintezketeten
HAREK	leizke daitezke leizkek leizken	zeizkien zitezkeen jeizkien jeizk(i)enan

NOR-NORK / Ahalera

	ORAIÑA / HIPOTETIKUA	LEHENA
NIK	neike dezaket/nezake neikek neiken	neikien nezakeen neikian neikianen
HIK (g)	heike dezaket/hezake	heikien hezakeen
HIK (e)	heike dezaket/hezake	heikianen hezakeen
HAREK	leike dezake/lezake leikek leiken	zeikien zezakeen jeikian jeikianen
GUK	geinke/geinkiu dezakegu/genezake geinkek geinken	geinkien genezakeen geinkien geinkienan
ZUK	zei(n)ke(t)(zu) dezakezu/zenezake	zeinkien/zeikezun zenezakeen
ZUEK	zei(n)ki(zu)e dezakezue/zenezaketete	zeinkien/zeikezuen zenezaketeten
HAREK	leikie dezakete/lezakete leikiek/jeikiek leikiene/jeikiene	zeikien zezaketeten jeikien jeikianen

NOR-NORI-NORK / Ahalera

	ORAIÑA / HIPOTETIKUA	LEHENA
NIK	HARI neiki(x)o/neixoke diezaioket/niezaioke neiki(x)ok neiki(x)on	neiki(x)on niezaiokeen neikixuan neikixonan
HIK	HARI heiki(x)ok/n diezaiokek-n/hiezaioke	heiki(x)on/an hiezaiokeen
HAREK	HARI leiki(x)o/leixoke diezaioke/liezaioke leikixok/leiki(x)uan leikixon/leikixonan	zeikixon ziezaiokeen jeikien jeikenan
GUK	HARI geinki(x)o diezaiokegu/geniezaioke geinkixo(ke)k geinkixo(ke)n	geinkixon geniezaiokeen geinkixuan geinki(x)onan
ZUK	HARI zeinkio diezaiokezu/zenezaioke	zeinkion zenezaiokeen
ZUEK	HARI zeinki(u)e diezaiokezue/zenezaiokete	zeikizuen zenezaioketen
HAREK	HARI leikiue diezaiokete/liezaiokete leikiuen leikiuen	zeikixuen ziezaioketen jeikixuen jeikixonan/en

NOR-NORI / Ahalera

	ORAIÑA / HIPOTETIKUA	LEHENA
NIRI	HURA leiket/leidake dakidake/lekidake leikedakek	zeikidan zekidakeen jeikien/jeikian
HIRI	HURA leikek/n daki(n)ake/leki(n)ake	jeikien/jeikian zeki(n)akeen
HARI	HURA leiki(x)oke dakioket/lekioket leiki(x)ok leiki(x)on	zeikion zekiokeen
GURI	HURA leiki(g)u dakiguke/lekiguke leiki(g)uk leiki(g)un	zeiki(g)un zekigukeen
ZURI	HURA leikizu dakizuke/lekizuke	zeikizun zekizukeen
ZUEI	HURA leikizue dakizuke/lekizuke	zeikizuen zekizukeen
HAIEI	HURA leiki(x)ue/leiki(x)okie dakieket/lekieket leikixuek leikixuen	zeikixuen zekieketeten jeiki(u)en jeiki(u)enan

NOR / Subjuntibua

NI	naiñ nadin	
HAURA	daiñ/deiñ dadin	zeiñ zedin
GU	gaittezen/gaitt(i)en gaitezen	
ZU	zaittezen/zaittien zaitezen	
ZUEK	zaittezen/zaitt(i)en zaitezten	
HAREK	daittezen/daittien* daitezen	zeittien zitezen

* deittien, daisten.

NOR-NORI / Subjuntibua (Nor 3. singularra eta plurala)

Apuntatzera noia, ahaztu ez	DAKIDAN	(Hori/horrek neri)
Apuntau egik hori, ahaztu ez	DAKIXAN	(Hori/horrek hiri, mutilla)
Apuntau egin hori, ahaztu ez	DAKIÑAN / DAKIXANAN	(Hori/horrek hiri, nesikia)
Apuntau dagixela, ahaztu ez	DAKIXON / DEKIXON	(Hori/horrek hari)
Apuntau dagigun, ahaztu ez	DAKIGUN / DEIKIGUN	(Hori/horrek guri)
Apuntau egizu, ahaztu ez	DAKIZUN / DEIKIZUN	(Hori/horrek zuri)
Apuntau egizue, ahaztu ez	DAKIZUEN	(Hori/horrek zueri)
Apuntau dagixela, ahaztu ez	DAKIXUEN	(Hori/horrek hareri)

NOR-NORK / Subjuntibua (Nor 3. singularra)

Nik haura ikusi	DAIDAN dezadan	NEIXEN nezan
Harek haura ikusi	DAIXEN dezan	ZEIXEN zezan
Guk haura ikusi	DAIGUN dezagun	
Zuk haura ikusi	DAIZUN / DEIZUN dezazun	ZEIZUN zenezan
Zuek haura ikusi	DAIZUEN dezazuen	ZEIZUEN zenezaten
Harek haura ikusi	DAIXEN / DEIXEN dezaten	ZEIXEN zezaten

NOR-NORI-NORK / Subjuntibua (Nor 3. singularra)

Nik hari oratu	DAIXOTEN / DAIXUAN diezaiodan	NEIXON niezaion
Hik (mutilla) hari oratu	DAIXOKEN / DAIXUAN diezaioan	HEIXON hiezaion
Hik (neskia) hari oratu	DAIXON diezaionan	HEIXON hiezaion
Harek hari oratu	DAIXON diezaion	ZEIXON ziezaion
Guk hari oratu	DAIXO(G)UN diezaiozun	
Zuk hari oratu	DAI(X)OZUN diezaiozun	
Zuek hari oratu	DAI(X)OZUEN diezaiozuen	
Harek hari oratu	DAIXUEN diezaioten	ZEIXUEN ziezaioten

NOR / Aginteria

NI	
HI	ha(r)i
HAURA	
GU	
ZU	zaitte zaittez
ZUEK	zaitte zaitzete
HAREK	

NOR-NORI / Aginteria

	NERI	HARI
HI (g)	hakitt	hakixo/hakiok
HI (e)	hakitt	hakixo

NOR-NORK / Aginteria

	HIK (g)	HIK (e)	ZUK	ZUEK
NI	naik	naiñ	naizu	naizue
HAURA	egik	egiñ	egizu	egizue
GU	gaittezek	gaittezen	gaitzue	gaitzue
HAREK	egitzek/itzak	egitzen/itzan	egizu	egizue

Normalian aurreko aditzari lotuta jauten da, eta "e" eta "i" arteko "g" ez da ahoskatzen.

NOR-NORI-NORK / Aginteria

	NERI	HIRI (g)	HIRI (e)	HARI	GURI	ZURI	ZUEI	HAREI
NIK								
HIK (g)	egidak			egixok	egiguk			egixek
HIK (e)	egidan			egixon	egigun			egixene/egixone(1)
HAREK								
GUK								
ZUK	egidazu			egi(x)ozu/egiotzu	egiguzu			egi(x)ozue / egie(t)zu
ZUEK	egidazue			egi(x)ozue/egiotzu	egiguzue			egi(x)ozue / egie(t)zue
HAREK								

(1) *ixane*. Normalian aurreko aditzari lotuta jauten da, eta "e" eta "i" arteko "g" ez da ahoskatzen.

Gu kasuetan, berriz, bigarren "g" ahoskatu egiten da.

JUAN**Oraïña**

NI	noia(r) <i>najoi(a(r))k najoi(a(r))n</i>
HI	hoia(r)
HAURA	doia(r) <i>joi(a(r))k joi(a(r))n</i>
GU	goiatz <i>goiatzek goiatzen</i>
ZU	zoiatz
ZUEK	zoiazte
HAREK	doiatz <i>joiatzek joiatzen</i>

Lehena (1)

NI	ninddoia(rre)n <i>najoi(ard)an najoi(arda)nan</i>
HI	hinddoia(rre)n
HAURA	z(ij)oi(a(r))n <i>joi(rda)n joi(rda)nan</i>
GU	ginddoiatzen <i>ginddoiaztan ginddoiaztan</i>
ZU	zinddoiatzen
ZUEK	zinddoiatzen
HAREK	z(ij)oiatzen <i>joiatzen joiatzen</i>

Gaztiak *noiarren* erabiltzen dabe gehixago. Hitanuan aldaera asko entzuten dira: *najoiari* / *najoiardan* / *niddoiarran*, *ginddoiaztan* / *goiaztan*...

Baldintza

NI	
HI	
HAURA	baloia
GU	
ZU	
ZUEK	
HAREK	baloiatz

ETORRI**Oraïña**

NI	nator <i>najato(rre)k najato(rre)n</i>
HI	hator
HAURA	dator <i>jato(rre)k jato(rre)n</i>
GU	gatoz <i>gato(t)zek gato(t)zen</i>
ZU	zatoz
ZUEK	zatozte
HAREK	datoz <i>jato(t)zek jato(t)zen</i>

Lehena

NI	ne(n)torren <i>netorran netorran</i>
HI	hetorda(na)n
HAURA	(z)etorren <i>jetordan jetordan</i>
GU	ge(n)tozen <i>gentoztan gentoztan</i>
ZU	ze(n)tozen
ZUEK	ze(n)tozten
HAREK	zetozen <i>jetoztan jetoztan</i>

Alokatibuan aldaera asko entzuten dira: *netorran* / *najatorran* / *netordan*, *jetordan* / *jetordan* / *jetordan* / *jetordan*...

Baldintza

NI	banetor <i>banetorrek banetorren</i>
HI	bahetor
HAURA	baletor <i>baletorrek baletorren</i>
GU	bagendoz <i>bagebozek bagebozen</i>
ZU	bazentoz
ZUEK	bazentozte
HAREK	baletoz(te) <i>baletozek baletozen</i>

banendor, *bazendoz*, *bazendozte*... ere bai.

IBILI**Oraïña**

NI	nabil <i>najabi(lle)k najabi(lle)n</i>
HI	habill
HAURA	dabill <i>jabi(lle)k jabi(lle)n</i>
GU	gabitz <i>gabitzek gabitzen</i>
ZU	zabitz
ZUEK	zabizte
HAREK	dabitz <i>jabitzek jabitzen</i>

Lehena

NI	nenbillen <i>najabillan najabillan</i>
HI	hebilla(na)n
HAURA	zebillen <i>jebillan jebillan</i>
GU	gebi(n)zten <i>gebiztan gebiztan</i>
ZU	zebitzen
ZUEK	zebitzen
HAREK	zebitzen <i>jebiztan jebiztan</i>

Aldaerak: *najabilda(na)n*, *najebilda(na)n*, *hebilda(na)n*, *jabilda(na)n*, *jebilda(na)n*...

Baldintza

NI	banebill <i>banebillek banebillen</i>
HI	bahebill
HAURA	balebill <i>balebillek balebillen</i>
GU	bagebintz <i>bagebintzek bagebintzen</i>
ZU	bazebintz
ZUEK	bazebizte*
HAREK	balebitz <i>balebitzek balebitzen</i>

* *bazebintze*.

EUKI**Oraina**

NIK	daukat <i>jaukat</i> <i>jaukanat</i>
HIK	daukak/n
HAREK	dauka <i>jaukak</i> <i>jaukan</i>
GUK	dauku <i>jauku</i> <i>jaukanau</i>
ZUK	dauka/uzu
ZUEK	dauka/uzue
HAREK	dauke <i>jaukek</i> <i>jauken</i>

dau->da- eta *daus->da-* askotan gertatzen da: *dauku/daku*, *daukuzue/dakuzue...*

Lehena

NIK	neukan <i>najaukan</i> <i>najaukanan</i>
HIK	heuka(na)n
HAREK	zeukan <i>jeukan</i> <i>jeukanan</i>
GUK	geunkan <i>geunkan</i> <i>geunkanan</i>
ZUK	zeunkan
ZUEK	zeukazuen
HAREK	zeuken <i>jeuken</i> <i>jeukanen</i>

Aldaerak: *geunkun*, *zeuka(t)zun*, *zeukuzun*, *zeukuzuen...* eta *jaukan*, *jauken...*

Baldintza

NIK	baneuka <i>bane(je)ukak</i> <i>bane(je)ukan</i>
HIK	baheuka
HAREK	baleuka <i>baleukak</i> <i>baleukan</i>
GUK	bageunka
ZUK	bazeunka
ZUEK	bazeunk(i)je
HAREK	baleuke <i>baleukek</i> <i>baleuken/</i> <i>baleukone</i>

JAKIN**Oraina**

NIK	dakitt <i>jakixat</i> <i>jakiñat*</i>
HIK	dakik/ñ
HAREK	daki <i>jakik</i> <i>jakiñ</i>
GUK	dakigu <i>jakixau</i> <i>jakiñau*</i>
ZUK	daki(t)zu
ZUEK	daki(t)zue
HAREK	dakixe <i>jakixek</i> <i>jakiñe*</i>

* *jakixanat*, *jakixanau*, *jakixene*

Lehena

NIK	nekixen <i>najakixan</i> <i>najakiñan</i>
HIK	hakixa(na)n
HAREK	zekixen <i>jakixan</i> <i>jakiñan</i>
GUK	genkixen (1) <i>genkixan</i> <i>genkiñan</i>
ZUK	zeki(t)zun
ZUEK	zeki(t)zuen
HAREK	zekixen <i>jekixen</i> <i>jekiñen</i>

Aldaerak hitanoan: *hakiñan*, *heki-xa(na)*, *najakixanan*, *jekixa(na)n...* (1) *genkiun*

Baldintza

NIK	baneki
HIK	baheki
HAREK	baleki <i>balejekik</i> <i>balejekiñ</i>
GUK	bagenki <i>bagenkik</i> <i>bagenkin</i>
ZUK	baze(n)ki(zu)
ZUEK	baze(n)kizue
HAREK	balekixe <i>balejekixek</i> <i>balejekixene</i>

EGON**Oraina**

NI	nao <i>naja(o)k</i> <i>naja(o)n</i>
HI	hao
HAURA	dao <i>ja(o)k</i> <i>jaon</i>
GU	gae(tz) <i>gae(tze)k</i> <i>gae(tze)n</i>
ZU	zae(tz)
ZUEK	zae(z)te
HAREK	dae(tz) <i>jae(tze)k</i> <i>jae(tze)n</i>

Lehena

NI	ne(ng)uan <i>nenguan</i> <i>nengonan</i>
HI	henguan (1)
HAURA	ze(g)uan/ ze(g)on <i>jauan</i> <i>jaonan</i>
GU	genden <i>gendeztan</i> <i>gendeztanan</i>
ZU	zenden
ZUEK	zendeten
HAREK	ze(r)en <i>je(e)ztan</i> <i>je(e)ztanan</i>

Edadetuak *nenguan/nengonan* esaten dabe eta *najuan/najaoan* gazteen kontuak direla diñue.
(1) *henganon*

Baldintza

NI	bane(ng)o <i>banengok</i> <i>banengon</i>
HI	bahengo
HAURA	bale(g)o <i>bale(g)ok</i> <i>bale(g)on</i>
GU	bagende <i>bagendek</i> <i>bagenden</i>
ZU	bazende
ZUEK	bazendete
HAREK	bale(r)e <i>bale(r)ek</i> <i>bale(r)en</i>

EKARRI**Oraiña**

NIK	dakar(re)t <i>jakardat</i> <i>jakardanat</i>
HIK	daka(rre)k/n
HAREK	dakar <i>jaka(rre)k</i> <i>jaka(rre)n</i>
GUK	dakargu <i>jakardau</i> <i>jakardanau</i>
ZUK	dakatzu
ZUEK	dakatzue
HAREK	dakate <i>jakardek</i> <i>jakardene</i>

Lehena

NIK	nekarren <i>nekardan</i> <i>nekardanan</i>
HIK	hekarra(na)n
HAREK	zekarren <i>jekardan</i> <i>jekardanan</i>
GUK	genkarren (1) <i>genkardan</i> <i>genkardanan</i>
ZUK	zekatzun
ZUEK	zekatzuen
HAREK	zekarden <i>jekarden</i> <i>jekardene</i>

Aldaerak hitanoan: *hekarra(na)n*, *hekardan/an*, *jekarra(na)n*, *jekardan...*

(1) *genkargun*

Baldintza

NIK	banekar
HIK	bahekar
HAREK	balekar
GUK	bagenkar
ZUK	bazekatzu
ZUEK	bazekatzue
HAREK	balekarde

ERUAN**Oraiña**

NIK	daroiat <i>jarioat</i> <i>jarioanat</i>
HIK	daroiak/n
HAREK	daroiar(r) <i>jarioa(rre)k</i> <i>jarioa(rre)n</i>
GUK	daroiar(g)u <i>jarioau</i> <i>jarioanau</i>
ZUK	daroiar(t)zu
ZUEK	daroiar(t)zue
HAREK	daroiarde <i>jarioardek</i> <i>jarioardane</i>

Lehena

NIK	naroiarren <i>najarioan</i> <i>najarioanan</i>
HIK	hoiarda(na)n
HAREK	z(er)oiarren <i>j(ar)oiardan</i> <i>j(ar)oiardanan</i>
GUK	geroiargun <i>geroiardan</i> <i>geroiardanan</i>
ZUK	z(er)oiatzun
ZUEK	z(er)oiatzuen
HAREK	z(er)oiarden <i>j(ar)oiarden</i> <i>jarioardane</i>

Alternantzia dago: *doiarek/daroiak*, *doiak/daroiat*, *doiargu/daroiagu*, *doiarde/daroiarde*, *zoiarren/zeroiarren*, *daroiar/doiar...*

Baldintza

NIK	
HIK	
HAREK	baloia <i>balejoia(rre)k</i> <i>balejoia(rre)n</i>
GUK	
ZUK	
ZUEK	
HAREK	baloiatz

JARDUN**Oraiña**

NIK	dihardut <i>jihardu(a)t</i> <i>jihardunat</i>
HIK	diharduk/n
HAREK	dihardu <i>jiharduk</i> <i>jihardun</i>
GUK	dihardu(g)u <i>jiharduau</i> <i>jihardunau</i>
ZUK	diharduzu
ZUEK	diharduzue
HAREK	dihardue <i>jiharduek</i> <i>jihardune</i>

Lehena

NIK	niharduan <i>najiharduan</i> <i>najihardunanan</i>
HIK	hiardu(n)an
HAREK	ziharduan <i>jiharduan</i> <i>jihardunanan</i>
GUK	giharduan <i>gijiharduan</i> <i>gijihardunanan</i>
ZUK	ziharduzun
ZUEK	ziharduzuen
HAREK	ziharduen <i>jiharduen</i> <i>jihardunenen</i>

Baldintza

NIK	banihardu
HIK	bahiardu
HAREK	balihardu
GUK	bagenihardu
ZUK	baliharduzu
ZUEK	baliharduzue
HAREK	balihardue

ERABILI**Oraiña**

NIK	da(ra)bitt <i>jarabillat (1)</i> <i>jarabillanat</i>
HIK	dabi(lle)k/n
HAREK	da(ra)bill <i>jabillek</i> <i>jabillen</i>
GUK	dabilgu <i>jabillau</i> <i>jabillanau</i>
ZUK	dabi(l)tzu
ZUEK	dabi(l)tzue
HAREK	dabixe <i>jabil(dd)ek*</i> <i>jabil(dd)ene</i>

Lehena

NIK	nebillen <i>najabilddan</i> <i>najabilddanan</i>
HIK	hebillan (2)
HAREK	zebillen <i>jebillan</i> <i>jebillanan</i>
GUK	gebillen <i>gebildan</i> <i>gebildanan</i>
ZUK	zebi(n)tzun
ZUEK	zebi(n)tzuen
HAREK	zebiil(dd)en <i>jebil(dd)en</i> <i>jebillanen</i>

(1) *jabixat/jabixanat.** Aldaerak: *jarabik/n, jabistek/ne.*(2) *hebildan.***Baldintza**

NIK	bane(ra)bill <i>banerabillek</i> <i>banerabillen</i>
HIK	bahebill(ek/n)
HAREK	balerabill <i>bale(ja)billek</i> <i>bale(ja)billen</i>
GUK	balerabilgu <i>balejabilguk</i> <i>balejabilddanau</i>
ZUK	bazebi(n)tzu
ZUEK	bazebi(n)tzue
HAREK	bale(ra)bildde <i>balebilddek</i> <i>balebildden</i>

* Aldaerak: *banejebik/n, balejebik, bazebi(n)tzu, balejabilddek/ne...***ESAN (*iño)****Oraiña**

NIK	diñot <i>jjiñuat</i> <i>jiñunat</i>
HIK	diñok/n
HAREK	diño <i>jiñok</i> <i>jiñon</i>
GUK	diu/diñu <i>jiñuau</i> <i>jiñonau</i>
ZUK	di(ñ)ozu
ZUEK	diñozue
HAREK	diñue <i>jiñuek</i> <i>jiñone</i>

Lehena

NIK	niñuan
HIK	hiñuan (1)
HAREK	ziñuan <i>jiñuan</i> <i>jiñonan</i>
GUK	giñue/an <i>giñuan</i> <i>giñuanan</i>
ZUK	ziñuzun (2)
ZUEK	ziñuzuen (3)
HAREK	ziñuen <i>jiñuen</i> <i>jiñonen</i>

(1) *hiñonan* andrazkuendako.(2) *ziñuan.*(3) *ziñozuen.*

<< Gure aurretik herriko euskeria aztertzen eta lantzen ibili dien danei eskerrak emonez >>

Laguntzaileak:

ANTZUOLAKO UDALA

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA

EUSKO JAURLARITZA